

PRZEMYSŁAW JÓŻWIKIEWICZ

OFICJALNE UKRAIŃSKIE I POLSKIE NAZWY
GRZYBÓW JADALNYCH
KLASYFIKACJA ZNACZENIOWA

Grzybobranie według Rocha Sulimy jest corocznym rytuałem, co do którego większość, nawet nie zdając sobie z tego sprawy, ma stosunek zgoła magiczny, wierzeniowy¹; to symboliczny powrót do cywilizacji² zbieracko-łowieckiej, poszukiwanie przygód, współzawodnictwo graniczące nawet z szaleństwem³, to poprzez tradycję kulinarną preludium do Bożego Narodzenia, oparta na intymnych relacjach więź międzypokoleniowa, wreszcie pełen czynników onirycznych związek człowieka z przyrodą.

Wszystkie te elementy odnieść można do obszaru całej Słowiańszczyzny i to nie tylko na poziomie tradycji, wierzeń, kultury, ale również języka.

Dr hab. PRZEMYSŁAW JÓŻWIKIEWICZ – adiunkt Zakładu Ukrainistyki w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego; adres do korespondencji: ul. Poczтовая 9, 53-313 Wrocław e-mail: przemyslaw.jozwikiewicz@uwr.edu.pl

¹ <http://www.tygodnikprzeglad.pl/grzyb-sprawa-polska/> [dostęp 03.02.2016 r.].

² Grzyby odgrywały dużą rolę w kulturach starożytnych. Zbierano je w Grecji, Indiach, Mezoameryce; służyły głównie do celów religijnych i medycznych, w nieco mniejszym stopniu wykorzystywano je konsumpcyjnie. Badania etnomykologiczne skupiające się na określeniu roli grzybów w tradycji i kulturze społeczeństw, rozwijają się nie tylko w krajach słowiańskich, ale również na Zachodzie (należy wspomnieć tu R. Gordona Wassona – twórcę etnomykologii. Dokonał on m.in. umownego podziału społeczeństw na mykofiliczne i mykofobiczne). Zob. <https://web.archive.org/web/20090416234856/http://www.huh.harvard.edu/libraries/wasson.html> czy <http://www.jernejmarkelj.tk/kultura.html> [dostęp 10.02.2016 r.].

³ Zob. artykuł Ewy Furtak pt. „Grzybnięci”: <http://wyborcza.pl/magazyn/1,140258,16554584,Grzybnieci.html?disableRedirects=true> [dostęp 10.02.2016 r.]

Celem artykułu jest opis potencjalnych źródeł słownictwa mykologicznego (przede wszystkim nazw grzybów jadalnych) dla ukraińskiego i polskiego obszaru językowego, a co za tym idzie, nakreślenie pewnych kierunków badawczych, jak również prezentacja stanu badań językoznawczych w tej sferze leksyki; zadaniem głównym pozostaje jednakże dokonanie wstępnego przyporządkowania wybranych oficjalnych nazw grzybów jadalnych przy uwzględnieniu ich cech semantycznych.

Grzyby jako składowa świata przyrody, a w konsekwencji jeden z komponentów mających stałe miejsce w świadomości i kulturze człowieka, obecne są na gruncie obu języków od stuleci. Wraz z wieloma innymi elementami wpisują się one w pojęcie językowego obrazu świata, a antropocentryczny aspekt ich nazewnictwa jest jednym z ważniejszych, przede wszystkim w odniesieniu do regionalnych czy zwyczajowych nazw grzybów. Rolę i miejsce grzybów w funkcjonowaniu społeczeństw na przestrzeni wieków odzwierciedlają przysłowia. Znakomita ich większość jest potwierdzeniem tezy o nierozwalnych relacjach człowieka z naturą. Choć z reguły nie występują w nich konkretne nazwy grzybów, to i tak stanowią one niezwykle ważny komponent szeroko zakrojonych badań nad słownictwem mykologicznym. Wśród przysłów i porzekadeł polskich można zatem przytoczyć frazy: „Dwa grzyby w barszcz”; „Gdzie jeden grzyb, tam i drugi”; „Gdy grzyby wielkie korzenie mają, wielką zimę zapowiadają”; „Grzybki smaczne, ale nie ze wszystkim zdrowe”; „Gdy się grzyby zrodzą, chleba mało”; „Lepszy rydz niż nic”; „Wrzesień chodzi po rosie, zbiera grzyby we wrzosie”; „Zdrowy jak rydz” itd., pośród ukraińskich: „Де дуби, там і гриби”; „Де один грибок, там цілий вінок”; „Жди, грибе, може, тебе хтось здибле”; „З’явилися опеньки – літо закінчилося”; „І гриба знайти треба мати щастя”; „Коли грибно, то і хлібно”; „Назвався грибом – лізь у кошик”; „Не зігнешся до землі, то й гриба не знайдеш”; „Не тепер по гриби ходити, але восени, як будуть родити” itd. Wydaje się, iż planowane przez autora niniejszego tekstu porównawcze badania paremiologiczne, ukierunkowane na słownictwo mykologiczne, przy jednoczesnym uwzględnieniu elementów gwarowych (celowo niebranych pod uwagę w proponowanym artykule), regionalizmów, mogą dać niezwykle interesujące rezultaty. Warte rozważenia byłoby przy tym spojrzenie na problem nazewnictwa grzybów przez pryzmat badań kognitywno-onomazjologicznych⁴.

⁴ Podobne badania, jednak na materiale nazw roślin leczniczych, podjęła Walentyna Kalko, zob. В.В.КАЛЬКО, *Когнітивна ономазіологія як складник парадигми когнітивної лінгвістики (на матеріалі назв лікарських рослин)*, [w:] *Система і структура східнослов’янських*

Niewątpliwie kwestią wartą uwagi jest funkcjonowanie słownictwa mykologicznego w utworach literatury pięknej. Zarówno polscy, jak i ukraińscy autorzy w różnym stopniu wykorzystywali te wątki w swych dziełach, a każde z nich stanowi interesujące, choćby ze względu na epoki, w których powstały, czy adresatów (dzieci – dorośli), źródło leksyki mykologicznej. Najbardziej bodaj znaną sceną grzybobrania⁵ jest fragment trzeciej księgi *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. Prócz wieszca niewielu jednak polskich poetów czy prozaików sięgało do tej tematyki. Do wyjątków zaliczyć należy utwory Jana Sztudyngera⁶, Bolesława Prusa i jedną ze scen *Lalki*⁷, wiersze Jana Brzechwy⁸ czy Hanny Ożogowskiej⁹.

Tekstów literackich autorów ukraińskich zawierających elementy mykologiczne jest relatywnie wiele. Wspomnieć tu zatem należy utwory Iwana Nemyrowycza¹⁰, Tetiany Czornowii¹¹, Witalija Turenki¹², Eliny Zarzyckiej¹³ czy Serhija Żadana¹⁴; analiza i ocena słownictwa mykologicznego w nich występującego to jednak materiał na odrębny artykuł.

Współczesne zbieractwo grzybów zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce w większości wypadków ogranicza się najwyżej do kilkunastu ich gatunków, podczas gdy oficjalne listy grzybów jadalnych są zdecydowanie obszerniejsze. Wydawane z myślą o grzybiarzach atlasy czy poradniki opisują do kilkudziesięciu gatunków grzybów jadalnych (np. oficjalny wykaz Ministerstwa Zdrowia RP zamyka się liczbą 42 rodzajów grzybów dopuszczonych do obrotu lub pro-

---

мов, Київ 2002, s. 89-93; В.В.КАЛЬКО, *Мотиваційні типи номінації лікарських рослин у когнітивно-онимасіологічному аспекті* [w:] *Мова у слов'янському культурному просторі. Тези доповідей і повідомлень Міжнародної наукової конференції*, Умань 2002, s. 79-81; В.В.КАЛЬКО, *Когнітивно-онимасіологічний аналіз назв лікарських рослин в українській мові*, Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.01, Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова, Одеса 2003.

⁵ Zob. A. MICKIEWICZ, *Pan Tadeusz*, księga trzecia *Umizgi*.

⁶ Zob. J.I. SZTAUDYNGER, *Kiedy nad Styksem, Do borowika, Obuczaje grzybiarzu, Boletus rufus, Do maślaka, Niewdzięcznik, Zastona, Zamitowana, Do towarzyszy grzybiarzu, Bajka o grzybach* i in.

⁷ Zob. B. PRUS, *Lalka*, rozdz. VIII: *Lasy, ruiny i czary*.

⁸ J. BRZECZWA, *Grzyby*.

⁹ H. OŻOGOWSKA, *A to kapelusz*.

¹⁰ I. НЕМИРОВИЧ, *Кабан і гриби*.

¹¹ Т. ЧОРНОВІЛ, *Монолог білого гриба, Бабка, Сироїжки, Маслюк, Печериця, Боровик, Лисичка, Зеленуха, Польський гриб* i in.

¹² В. ТУРЕНКО, *Про гриби*.

¹³ Е. ЗАРЖИЦЬКА, *Ми збираємо гриби*.

¹⁴ С. ЖАДАН, *Гриби Донбасу*.

dukcji przetworów grzybowych¹⁵). Polskie środowisko grzybiarzy wysoko ceni sobie publikację *Grzyby i ich oznaczanie* Barbary Gumińskiej i Władysława Wojewody¹⁶, w której po kilku uzupełnieniach opisano około 170 rodzajów grzybów jadalnych. Zupełnym jej przeciwieństwem jest praca sporządzona dla FAO *Wild edible fungi. A global overview of their use and importance to people* autorstwa Erica Boa¹⁷, w której Polsce przypisano jedynie 14 rodzajów grzybów jadalnych. Co ciekawe, w tej samej publikacji wymieniono aż 160 gatunków grzybów jadalnych występujących na Ukrainie oraz podkreślono wzrost znaczenia zbieractwa grzybów, jako główny powód podając złą sytuację ekonomiczną obywateli.

Literatura dedykowana polskim mykologom i grzybiarzom jest niezwykle obszerna. Dość przytoczyć tu książki autorstwa Władysława Wojewody, Sławomira Sokoła, Wiesława Kamińskiego, Patrycji Zarawskiej, Marka Snowarskiego¹⁸ i in., niezmiernie interesującą zawartość zasobów sieciowych, choćby stroną internetową ostatniego z wymienionych autorów – grzyby.pl, jednak przede wszystkim bogatą literaturę z zakresu mykologii¹⁹. Ukraińscy grzybiarze mają dostęp głównie do publikacji w języku rosyjskim, choć książki po ukraińsku, acz nieliczne, są również dostępne²⁰.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych oraz środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy <http://www2.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=m0&ms=&ml=pl&mi=904&mx=0&mt=&my=9&ma=012015> [dostęp: 03.02.2016 r.] Załącznik: http://www2.mz.gov.pl/wwwfiles/ma_struktura/docs/zal_1_grzyb_13112008.pdf [dostęp 03.02.2016 r.]

¹⁶ B. GUMIŃSKA, W. WOJEWODA, *Grzyby i ich oznaczanie*, Warszawa 1985.

¹⁷ E. BOA, *Wild edible fungi a global overview of their use and importance to people*, Rome 2004, Non-wood Forest Products No. 17.

¹⁸ W. WOJEWODA, *Poradnik grzybiarza*, Warszawa 2012; S. SOKÓŁ, *Atlas grzybów*, Ożarów Mazowiecki 2015; W. KAMIŃSKI, *Atlas grzybów*, Bielsko-Biała 2014; P. ZARAWSKA, *Atlas grzybów*, Warszawa 2013; M. SNOWARSKI, *Atlas grzybów*, Bielsko-Biała 2015 i in.

¹⁹ Prace dotyczące grzybów autorstwa Aliny Skirgiełło, Barbary Gumińskiej, Władysława Wojewody, Marii Ławrynowicz i in. są wartościowe nie tylko dla mykologów – mogą być również ważnym źródłem materiału językowego.

²⁰ М.М. СУХОМЛИН, В.В. ДЖАГАН, *Гриби України*, Київ 2013; М.Я. ЗЕРОВА, С.П. ВАССЕР, *Їстівні та отруйні гриби карпатських лісів*, Ужгород 1972; И. ДУДКА, С.П. ВАССЕР, *Грибы. Справочник миколога и грибника*, Киев 1987; Ф. ФОТИНЮК, *Грибы*, Львів 1961; Т. ЛАГУТИНА, *Грибная энциклопедия*, Москва 2014; И. КУРЕННОВ, *Грибы. Полная иллюстрированная энциклопедия*, Москва 2014; Н.Е. МАКАРОВА, *Грибы. Большая книга*, Минск 2005; А. РОМАНОВА, А. БУЛАТОВА, *Грибы. Иллюстрированное руководство по сбору, переработке, хранению*, Москва 2014 i in.

Pomimo tak dobrego z punktu widzenia botaniki i mykologii opracowania tematu oraz powszechności zagadnienia zastanawiający jest fakt, że kwestie nazewnictwa grzybów nie były szerzej badane przez językoznawców i terminologów. Stwierdzenie to dotyczy zarówno obszaru języka ukraińskiego, jak i polskiego.

Literatura terminologiczna czy okołoterminologiczna, dotycząca problematyki nazewnictwa grzybów na gruncie języka ukraińskiego i polskiego, jest raczej uboga. W kategoriach wyjątku traktować można prace Barbary Bartnickiej-Dąbkowskiej²¹, Ewy Referowskiej-Chodak²², Kazimierza Kopczyńskiego i Marii Ławrynowicz²³, Andrzeja Chlebickiego²⁴, Jerzego Kuźmiuka²⁵, Ludmyły Symonenko²⁶, Iryny Dudki²⁷, Natalii Naumenko²⁸, Maryny Tkaczuk²⁹, Rusłany Omelkowiec³⁰ czy Wołodomyra Kurylenki³¹.

²¹ B. BARTNICKA-DĄBKOWSKA, *Polskie ludowe nazwy grzybów*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1964.

²² E. REFEROWSKA-CHODAK, *Ludowe nazwy grzybów w Polsce*, „Studia i materiały CEPL w Rogowie” 2015, z. 44 (3), s. 218-238.

²³ K. KOPCZYŃSKI, M. ŁAWRYNOWICZ, *Polskie regionalne nazwy grzybów*, [w:] *Monitoring grzybów*, red. M. Lisiewska, M. Ławrynowicz, Poznań–Łódź 2000, s. 133-142.

²⁴ A. CHLEBICKI, *Zawiłości etymologiczne i znaczeniowe nazw „huba” i „hubka”*, „Wiadomości Botaniczne” 2010, nr 54 (1/2), s. 35-39.

²⁵ J. KUŹMIUK, *Nazwy niektórych grzybów w gwarach między Bugiem a Narwią*, [w:] *Badania dialektów i onomastyki na pograniczu polsko-wschodniostowiańskim*, Białystok 1995, s. 137; J. KUŹMIUK, *Nazwy grzybów w języku potocznym okolic Bielska Podlaskiego*, *Białostoczczyzna* 16(1989)n nr 4/4, s. 34-36; J. KUŹMIUK, *Regionalne nazwy grzybów jadalnych między Biebrzą a Narwią na Białostocczyźnie*, „Białostoczczyzna” 22(1991), nr 6/2, s. 30-32; J. KUŹMIUK, *Etymologia nazw grzybów znanych na Białostocczyźnie*, „Białostoczczyzna” 30(1993), nr 8/2, s. 79-85.

²⁶ Л.О. СИМОНЕНКО, *Формування української біологічної термінології*, Київ 1991; Л.О. СИМОНЕНКО, *Синонімічні назви грибів в українській мові*, „Рідне слово” 1973, вип. 7, s. 23-26; Л.О. СИМОНЕНКО, *Як назвати гриби?*, „Рідне слово” 1974, вип. 9, s. 38-41.

²⁷ Referat pt. *Nazwy грибів в українській мові та науковій літературі* wygłoszony na konferencji *Українська наукова термінологія: природничі науки 2 XI 2012 r.* w Kijowie.

²⁸ Н. НАУМЕНКО, „*Розхрабрувався гриб у саду...*”: про один незвичайний рослинний образ української поезії, [w:] *Віршознавчий семінар: з нагоди 90-річчя від дня народження Ігоря Качуровського: зб. наук. пр.*, Київ, 2009, s. 61-69.

²⁹ М. ТКАЧУК, *Мікономінація в чорнобильських говірках, (питання реконструкції ареалу)*, „Волинь – Житомирщина” 2010, № 22 (2), s. 275-282.

³⁰ Р. ОМЕЛЬКОВЕЦЬ, *Семантична трансформація як спосіб номінації мікооб'єктів у західнополіських говірках*, „Типологія та функції мовних одиниць” 2014, № 1, s. 231-239.

³¹ В.М. КУРИЛЕНКО, *Гриби – губи: полісемія чи омонімія? (на матеріалі лексики поліських говорів)*, „Записки з українського мовознавства” 2006, вип. 16, s. 219-223.

Brak natomiast prac porównawczych bazujących na materiale obu tych języków. Proponowany artykuł jest zatem próbą zainicjowania tego typu opracowań, a skupimy się w nim na przyporządkowaniu wybranych oficjalnych nazw grzybów („mykonimów” – termin ten stosuję za Tetianą Czernysz³²) jadalnych funkcjonujących w języku ukraińskim i polskim, za punkt wyjścia mając ich cechy semantyczne.

Rozpoczynając jakąkolwiek ukraińsko-polską konfrontację w obrębie nazw grzybów jadalnych nie można nie wspomnieć o trzecim języku, który naukom biologicznym, ale rzecz jasna nie tylko im, towarzyszy od dawna. Łacina, obecna w nomenklaturze biologicznej od czasów Arystotelesa³³, leży u podstaw nazewnictwa binominalnego, upowszechnionego przez Karola Linneusza. Jeden z największych biologów w historii hołdując arystotelesowskiej koncepcji rodzaju i gatunku, zapoczątkował systematykę biologiczną, uporządkował opisywanie i nazywanie gatunków, ujedynolicił terminologię botaniczną, ale przede wszystkim, dzięki ogromnemu autorytetowi, którym cieszył się wśród ówczesnych systematyków, rozpropagował nazewnictwo dwuczłonowe, przyjęte i zaakceptowane głównie z powodu przejrzystości samej klasyfikacji.

Łacińskie nazwy grzybów ułatwiają nie tylko porównanie mykonimów w dwóch różnych językach (które to nazwy z reguły się nie pokrywają), częstokroć stanowią również bazę do tworzenia nazw gatunkowych w tych językach. Nie inaczej dzieje się w odniesieniu do nazw grzybów w języku ukraińskim i polskim, z tego też względu w prezentowanej poniżej tabeli umieszczono również łacińskie nazwy grzybów.

Podstawą zestawienia oficjalnych nazw grzybów jadalnych dla języka ukraińskiego i polskiego będzie wspomniana wcześniej publikacja *Гриби України* autorstwa Maryny Suchomłyn i Weroniki Dżahan oraz książka Mariji Zerowej, Jochyma Jelina i Serhija Kozjakowa *Гриби: їстівні, умовно їстівні, неїстівні, отруйні*³⁴, a także lista gatunków grzybów jadalnych występujących w Polsce, zgodna z publikacją *Grzyby i ich oznaczanie* Barbary Gumińskiej i Władysława Wojewody.

³² Т.О. ЧЕРНИШ, *Нариси зі слов'янської порівняльно-історичної лексикології та етимології*, Київ 2010, s. 121, 277.

³³ Dzieła Arystotelesa ze Stagiry przetrwały w odpisach łacińskich.

³⁴ М.Я. ЗЕРОВА, Ю.Я. ЄЛІН, С.М. КОЗ'ЯКОВ, *Гриби: їстівні, умовно їстівні, неїстівні, отруйні*, Київ 1979.

1. GRZYBY JADALNE W NAZEWNICTWIE UKRAIŃSKIM I POLSKIM

Listę grzybów jadalnych, zbieranych najczęściej zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce, można by ograniczyć do zaledwie kilkunastu pozycji. Tymczasem grzybów tych jest zdecydowanie więcej. Poniższa tabela zawiera zestawienie 79 oficjalnych nazw grzybów jadalnych funkcjonujących w nomenklaturze mykologicznej obu systemów językowych. W wielu wypadkach jeden gatunek grzyba ma od kilku do kilkunastu nazw oficjalnych (czasem nawet aż do kilkudziesięciu łacińskich synonimów naukowych) i kilkunastu, kilkudziesięciu zwyczajowych, regionalnych. Na przykład borowik szlachetny (*Boletus edulis*) ma około 60 synonimów naukowych, m.in. *Boletus solidus*, *Leccinum edule*, *Dictyopus edulis*, *Boletus edulis* f. *laevipes*, *Boletus edulis* f. *betulicola* i in., a także wiele nazw w języku ukraińskim, np. боровик справжній, білий гриб, цар грибів, корівка, баба, ведмежатник, глухар, печура, гриб щиряк, біляк, білик, гриб правдивий, гриб справжній, гриб дубовий, дубрівник, черствак, дїбровник, піддубок, віт i in. oraz polskim, np. grabak, borowik, grzyb jadalny, grzyb majowy, grzyb sprawiedliwy, prawdzik, grzyb prawy, prawak, grzyb dębowy itd. W tabeli umieszczono po jednej, najczęściej używanej nazwie oficjalnej dla każdego gatunku grzyba, pozostałe nazwy, zwłaszcza zwyczajowe, regionalne, gwarowe zostaną opisane w odrębnym artykule.

Wykaz wybranych nazw grzybów jadalnych występujących na Ukrainie i w Polsce

Nazwa łacińska	Nazwa ukraińska	Nazwa polska
<i>(Agaricus arvensis)</i>	печериця польова	pieczarka biaława
<i>(Agaricus campestris)</i>	печериця звичайна	pieczarka łąkowa
<i>(Agaricus hortensis)</i>	печериця садова	pieczarka dwuzarodnikowa
<i>(Agaricus silvaticus)</i>	печериця лісова	pieczarka leśna
<i>(Albatrellus ovinus)</i>	трутовик овечий	naziemek białawy
<i>(Amanita caesarea)</i>	мухомор цезарів	muchomor cesarski
<i>(Amanita fulva)</i>	поплавок жовто-коричневий	muchomor rdzawobrzązowy
<i>(Amanita rubescens)</i>	мухомор червоніючий	muchomor czerwieniejący
<i>(Armillaria mellea)</i>	опеньок осінній	opieńka miodowa
<i>(Boletus appendiculatus)</i>	боровик жовто-коричневий синіючий	borowik żółtobrzązowy
<i>(Boletus betulicosa)</i>	білий гриб березовий	borowik brzożowy
<i>(Boletus edulis)</i>	білий гриб	borowik szlachetny
<i>(Boletus erythropus)</i>	боровик зернистоногий	borowik ceglaptopory
<i>(Boletus impolitus)</i>	боровик жовтий	borowik płowy

<i>(Boletus pinicola)</i>	боровик сосновый	borowik sosnowy
<i>(Boletus pulverulentus)</i>	боровик припорошений	borowik omglony
<i>(Boletus reticulatus)</i>	білий гриб сітчастий	borowik usiatkowany
<i>(Calocybe gambosa)</i>	ліофіл травневий	majówka wiosenna
<i>(Cantharellus cibarius)</i>	лисичка звичайна	pieprznik jadalny
<i>(Cathelasma imperiale)</i>	корбан царський	dwupierścieniak cesarski
<i>(Clitopilus prunulus)</i>	підвишень	bruzdniczek największy
<i>(Coprinus micaceus)</i>	гноювик іскристий	czernidłak błyszczący
<i>(Cortinarius mucosus)</i>	павутинник каштановий слизький	zasłonak kleisty
<i>(Fistulina hepatica)</i>	печіночниця звичайна	ozorek dębowy
<i>(Flamullina velutipes)</i>	зимовий опеньок	zimówka aksamitnotrzonowa
<i>(Gyroporus castaneus)</i>	каштановий гриб	piaskowiec kasztanowaty
<i>(Gyroporus cyanescens)</i>	гіропор синіючий	piaskowiec modrzak
<i>(Hirneola auricula-judae)</i>	аурикулярія вухоподібна	ucho bżowe
<i>(Hydnum repandum)</i>	їжовик жовтуватий	kolczak obłączasty
<i>(Hygrophorus hypothejus)</i>	гірофор пізній	wodnicha późna
<i>(Hygrophorus russula)</i>	гірофор сиріожкоподібний	wodnicha gołąbkowa
<i>(Lactarius deliciosus)</i>	хрящ-молочник смачний	mleczaj rydz
<i>(Lactarius volemus)</i>	хрящ-молочник червоно-коричневий	mleczaj smaczny
<i>(Langermannia gigantea)</i>	лангерманія гігантська	purchawica olbrzymia
<i>(Leccinum aurantiacum)</i>	красноголовець осиковий	koźlarz czerwony
<i>(Leccinum duriusculum)</i>	бабка тверда	koźlarz topolowy
<i>(Leccinum griseum)</i>	грабовик	koźlarz grabowy
<i>(Leccinum holopus)</i>	підберезник болотний	koźlarz białawy
<i>(Leccinum piceinum)</i>	красноголовець ялиновий	koźlarz świerkowy
<i>(Leccinum quercinum)</i>	червоний козар	koźlarz dębowy
<i>(Leccinum scabrum)</i>	бабка звичайна	koźlarz babka
<i>(Leccinum versipelle)</i>	красноголовець жовто-бурий	koźlarz pomarańczowożółty
<i>(Leccinum vulpinum)</i>	красноголовець сосновий	koźlarz sosnowy
<i>(Lepista nuda)</i>	рядовка фіолетова	gąsówka naga
<i>(Lycoperdon perlatum)</i>	дощовик їстівний	purchawka chropowata
<i>(Lyophyllum decastes)</i>	ліофіл скупчений	kępkowiec jasnobrązowy
<i>(Macrolepiota procera)</i>	гриб-парасолька великий	czubajka kania
<i>(Macrolepiota rhacodes)</i>	гриб-зонтик червоніючий	czubajka czerwieniejąca
<i>(Marasmius oreades)</i>	опеньок луговий	twardzioszek przydrożny
<i>(Morchella esculenta)</i>	зморшок їстівний	smardz jadalny
<i>(Pholiota caperata)</i>	ковпак	płachetka zwyczajna

<i>(Pleurotus ostreatus)</i>	глива черепацка	boczniak ostrygowaty
<i>(Pluteus atricapillus)</i>	плутей оленячий	łuskowiec jeleni
<i>(Polyporus squamosus)</i>	трутовик лускатий	żagiew łuskowata
<i>(Russula aeruginea)</i>	сироїжка зелена велика	gołąbek grynszpanowy
<i>(Russula cyanoxantha)</i>	сироїжка синьо-зелена	gołąbek zielonawofioletowy
<i>(Russula delica)</i>	сироїжка біла	gołąbek smaczny
<i>(Russula flava)</i>	сироїжка світло-жовта	gołąbek jasnożółty
<i>(Russula heterophylla)</i>	сироїжка різнопластинчаста	gołąbek oliwkowozielony
<i>(Russula integra)</i>	сироїжка бездоганна	gołąbek słodkawy
<i>(Russula paludosa)</i>	сироїжка болотяна	gołąbek błotny
<i>(Russula vesca)</i>	сироїжка їстівна	gołąbek jadalny
<i>(Russula virescens)</i>	сироїжка луската	gołąbek zielonawy
<i>(Russula xerampelina)</i>	сироїжка вонюча	gołąbek śledziowy
<i>(Sparassis crispa)</i>	спарасис кучерявий	siedzuń sosnowy
<i>(Strobilomyces floccopus)</i>	шишкогриб лускатий	szyszkowiec łuskowaty
<i>(Suillus bovinus)</i>	козляк	maślak sitarz
<i>(Suillus flavidus)</i>	маслюк болотний	maślak błotny
<i>(Suillus flavus)</i>	маслюк модриновий	maślak żółty
<i>(Suillus granulatus)</i>	маслюк зернистий	maślak ziarnisty
<i>(Suillus luteus)</i>	маслюк звичайний	maślak zwyczajny
<i>(Suillus variegatus)</i>	моховик жовто-бурий	maślak pstry
<i>(Suillus viscidus)</i>	маслюк сірий	maślak szary
<i>(Tricholoma flavovirens)</i>	рядовка жовто-зелена	gąska zielonka
<i>(Tricholoma portentosum)</i>	рядовка темно-сіра	gąska niekształtna
<i>(Tuber aestivum)</i>	трюфель їстівний	trufła letnia
<i>(Xerocomus badius)</i>	польський гриб	podgrzybek brunatny
<i>(Xerocomus chrysenteron)</i>	моховик тріщинуватий	podgrzybek złotawy
<i>(Xerocomus parasiticus)</i>	моховик паразитний	podgrzybek tęgoskórowy

2. KLASYFIKACJA ZNACZENIOWA NAZW GRZYBÓW

U podstaw nazewnictwa grzybów leży wielowiekowa „praktyka” określania przez człowieka elementów otaczającego go świata, ustanawianie związków pomiędzy rzeczami nazywanymi, a już obecnymi w jego życiu. Stąd też taka różnorodność nazewnictwa, biorąca się z faktu uświadamiania sobie przez twórcę nazwy grzyba pewnych jego cech. Obserwacje te znalazły odzwierciedlenie w konkretnych nazwach grzybów, zaś liczba kategorii, które można przy tym wyróżnić, jest (jak na niezbyt złożony organizm składający się z grzybni i owocnika grzybów wyższych) niezmiernie bogata. Podział nazw

uwzględnia zatem cechy kolorystyczne owocnika, miejsce jego występowania, smak, podobieństwo do przedmiotów, współwystępowanie z innymi roślinami, cechy wyglądu itd.

Na samą nazwę grzyba z reguły składa się kombinacja wymienionych cech (np. w wypadku kategorii 'miejsce występowania, wskazanie to w zależności od konkretnej nazwy dotyczyć będzie albo członu rodzajowego, np. *боровик жовтий* – ponieważ spotykany jest w borach, lasach iglastych, albo epitetu gatunkowego, np. *сироїжка болотяна* – gdyż występuje na błotach, terenach wilgotnych, bagiennych). Poniższe zestawienie nie pretenduje do miana podsumowania ilościowego (wskazania liczby cech przypadających na ogólny zbiór nazw grzybów w danym języku), jest jedynie wyszczególnieniem cech najczęściej występujących. Porównanie kwantytatywne miałyby sens jedynie przy uwzględnieniu wszystkich nazw prezentowanych gatunków.

A) KOLOR OWOCNIKA

Wśród nazw grzybów jadalnych jednym z częściej występujących wyróżników gatunkowych zarówno w języku ukraińskim, jak i polskim jest określenie wskazujące barwy owocnika. W roli tej sprawdzają się głównie przymiotniki, np. *боровик жовтий, рядовка фіолетова, сироїжка біла, маслюк сирій, коźларь червоний, маślак пстри, подгрибек brunatny, подгрибек золотавий*, jak również przymiotniki złożone, np. *красноголовець жовто-бурий, сироїжка синьо-зелена, рядовка жовто-зелена, коźларь помаранчово-жółтий, гоłąбек zielonawo-fioletowy, гоłąбек oliwkowo-zielony*, czy epitety podwójne, np. *павутинник каштановий слизький, сироїжка зелена велика* (tylko w przykładach ukraińskich). Jednak napotkać można tu również imiesłowu przymiotnikowe czynne, np. *мухомор червоніючий, боровик жовто-коричневий синіючий, гіропор синіючий, гриб-зонтик червоніючий, тучотор червieniejąсy, czubajka червieniejąса*, czy rzeczowniki, np. *piaskowiec modrzak, gąska zielonka* (tylko wśród prezentowanych w tabeli przykładów polskich). Co ciekawe, wśród nazw rodzajowych opisywana cecha z reguły nie występuje (wyjątek stanowią ukraińskie nazwy koźlarzy: *красноголовець осиковий, красноголовець ялиновий, красноголовець жовто-бурий, красноголовець сосновий* oraz polski mykonim *szernidłak błyszczący*).

B) MIEJSCE, SPOSÓB WYSTĘPOWANIA OWOCNIKÓW

Wskazanie na środowisko (np. *печериця польова, сиріжка болотяна, малюк болотний, pieczarka leśna, gotąbek błotny, twardzioszek przydrożny*) lub konkretne miejsce (np. na drzewie – żywicielu: *опеньок луговий, босзніак остриговатий*), w którym dany gatunek grzyba występuje najczęściej, to kolejna z licznie reprezentowanych cech w obrębie mykonimów. W przeciwieństwie do cech kolorystycznych wskazanie miejsca występowania danego gatunku grzyba nie ogranicza się jedynie do epitetów gatunkowych, dotyczy ono również nazw rodzajowych, np. *боровик зернистоногий, опеньок осінній, моховик жовто-бурий, borowik szlachetny, wodnicha późна, опієнка мiodowa, piaskowiec kasztanowaty, piaskowiec modrzak*. Ciekawym przykładem z punktu widzenia wskazania na miejsce występowania jest ukraińska nazwa podgrzybka brunatnego. *Польський гриб* to mykonim, który pośrednio wskazuje na obszary występowania grzyba i jego pochodzenie (lasy iglaste Polski, skąd był eksportowany do innych krajów).

C) MIKORYZA

Równie częstym elementem obecnym wśród nazw grzybów jest wskazanie na gatunek drzewa, z którym dany grzyb wchodzi w związki mikoryzowe lub pasożytnicze. Określenia te dotyczą przede wszystkim epitetów gatunkowych, np. *білий гриб березовий, красноголовець осиковий, красноголовець ялиновий, ozorek dębowy, ucho bzowe, koźlarz grabowy, siedziунь sosnowy*. Opisywana cecha dotyczy również nazw rodzajowych, jednak są one zdecydowanie rzadsze, np. *нідвигень, грабовик, нідберезник болотний*, nie zanotowano ich występowania wśród zebranych polskich oficjalnych nazw grzybów jadalnych.

D) CECHY ZEWNĘTRZNE / WEWNĘTRZNE OWOCNIKÓW

Kategoria ta jest niezwykle ciekawa z racji zróżnicowania cech, które stają się wyróżnikiem danego gatunku grzyba. Właściwości te zdecydowanie częściej dotyczą epitetów gatunkowych, np. *боровик зернистоногий, боровик припорошений, бабка тверда, сиріжка різнопластинчата, сиріжка луската, моховик тріщинуватий, моховик паразитний, pieczarka dwuzarodnikowa, borowik ceglasterowy, boro-*

wik usiatkowany, purchawka chropowata, podgrzybek tęgoskórowy, zastanak kleisty. Cechy charakterystyczne grzyba realizowane są również za pomocą nazw rodzajowych, jednak zarówno w języku ukraińskim (np. *зморшок їстівний*), jak i polskim (np. *czubajka kania, twardzioszek przydrożny, żagiew łuskowata*) jest ich znacznie mniej.

E) SMAK OWOCNIKA (RÓWNIŻ CECHA: JADALNY/NIEJADALNY)

Wskazanie na walory smakowe grzyba bądź w ogóle określenie jego przydatności do spożycia to kolejny z ważnych i dość często występujących wyróżników wśród mykonimów. Cechy te ujawniają się raczej wśród nazw gatunkowych (np. *хряц-молочник смачний, дощовик їстівний, трюфель їстівний, млечай смачну, гоłąбек смачну, гоłąбек słodkaу, гоłąбек jadalny*) aniżeli nazw rodzajowych (np. *трутовик овецій, сирожка болотяна, пієрзник jadalny*).

F) ZAPACH OWOCNIKA

Zapach grzyba, podobnie jak jego wygląd czy smak, również bywa elementem współtworzącym mykonimy. Jednak w przeciwieństwie do obu poprzednich, określenia wskazujące na zapach owocnika występują wśród zebranych nazw incydentalnie (np. *сироїжка вонюча, гоłąбек śledziowy* – epitet gatunkowy odnosi się do zapachu śledzia, który jest wyraźnie wyczuwalny u dojrzałych owocników).

G) PODOBIENSTWO DO PRZEDMIOTÓW / CZĘŚCI CIAŁA

Znaczna część grzybów z racji swego wyglądu czy pewnych cech wywołuje asocjacje z przedmiotami (np. *гриб-парасолька великий, ковпак, шишкогриб лускатий, поплавок жовто-коричневий, szyszkwieś łuskowaty, maślak sitarz*) lub częściami ciała (np. *печіночниця звичайна, аурикулярія вухоподібна, озорек дębowу, ucho bzowe*). Ten sposób powstawania nazw jest charakterystyczny dla obu języków.

H) CZAS POJAWIANIA SIĘ OWOCNIKÓW

Nazwy wskazujące na okres, w którym dany gatunek grzyba wydaje owocniki, są również jednym z elementów współtworzących mykonimy. Pojawiają

się w nich nazwy konkretnych miesięcy (np. *ліофіл травневий, majówka wiosenna*), pór roku (np. *зимовий опеньок, zimówka aksamitnotrzonowa, trufła letnia, majówka wiosenna*), zjawisk pogodowych (np. *дощовик їстівний*) czy ogólne wskazania na wczesne lub późne występowanie owocników (np. *зіпрофор пізній, wodniucha późna*).

1) PRZENOŚNE ZNACZENIA NAZW

Wiele spośród nazw grzybów powstało na zasadzie bardzo luźnych skojarzeń z elementami świata przyrody, można tu wręcz mówić o zjawisku metaforyzacji, które z równym upodobaniem stosowane jest zarówno w obszarze języka ukraińskiego (np. *мухомор червоніючий, зморшок їстівний, їжовик жовтуватий, глива черепичаста, плетей оленячий*), jak i polskiego (np. *muchomor cesarski, gąska zielonka, gołąbek grynszpanowy, koźlarz dębowy, bocznik ostrygowaty, łuskowiec jeleni, gąsówka naga*).

Mimo że język ukraiński oraz język polski mogą poszczycić się wielkim bogactwem własnych, narodowych nazw grzybów, to część z nich wyraźnie opiera się na związkach z językiem łacińskim i nazwach oficjalnych, które zostały nadane określonym gatunkom przez biologów. Sytuacji, w których wśród zebranych mykonimów łacińska nazwa grzyba w całości lub częściowo została przeniesiona na grunt języka ukraińskiego czy polskiego, jest niewiele, np. (*Langermannia gigantea*) *лангерманія гігантська*, (*Sparassis crispa*) *спарасис кучерявий*, (*Agaricus silvaticus*) *печериця лісова, pieczarka leśna* (*Amanita caesarea*) *muchomor cesarski*. W większości wypadków należy mówić o zjawisku niepełnego transferu nazwy łacińskiej na poziom języka ukraińskiego, np. (*Hygrophorus hypothejus*) *зіпрофор пізній*, (*Xerocomus parasiticus*) *моховик паразитний*, polskiego np. (*Armillaria mellea*) *opieńka miodowa*, (*Pleurotus ostreatus*) *bocznik ostrygowaty*, (*Lepista nuda*) *gąsówka naga*, czy obu języków, np. (*Coprinus micaceus*) *гноїовик іскристий*, *czernidłak błyszczący*, (*Morchella esculenta*) *зморшок їстівний*, *smardz jadalny*, (*Polyporus squamosus*) *трутовик лускатий*, *żagiew łuskowata*, (*Russula paludosa*) *сироїжка болотяна*, *gołąbek błotny* i in.

W proponowanym artykule opisano źródła ukraińskiego i polskiego słownictwa mykologicznego, przedstawiono sfery dociekań lingwistów w zakresie omawianego słownictwa, dokonano wstępnej analizy semantycznej wybranych oficjalnych nazw grzybów jadalnych. Stwierdzono, iż wśród najczęściej wy-

stępujących elementów współtworzących mykonimy są leksemy wskazujące na: barwę owocników (*маслюк с і р и й, gołąbek oliwkowozielony*), miejsce ich występowania (*сироїжка болотяна, twardzioszek przydrożny*), funkcjonowanie w związkach mikoryzowych z konkretnymi gatunkami drzew (*красноголовець ялиновий, ucho bżowe*) czy określenia wyglądu owocnika (*боровик зернистоногий, purchawka chropowata*). Odrębnym zagadnieniem jest obecność w obrębie nazw grzybów elementów łańcuchowych (*зізрофор пізній, спарасис кучерявий*). Ten sposób tworzenia mykonimów dotyczy głównie języka ukraińskiego, a jest on, jak się wydaje, raczej rezultatem tendencji zachodzących np. w jakże bliskiej terminologii medycznej, brakiem pomysłu na nazwę rodzimą czy „nowością” gatunku.

Zaprezentowany w formie tabelarycznej wykaz nie jest kompletny (pominięto m.in. nazwy grzybów, które w Polsce są uznawane za niejadalne, na Ukrainie zaś za jadalne i odwrotnie, np. (*Lactarius torminosus*) *вовнянка рожева, mleczaj wełnianka*), a zaproponowane ujęcie problemu to jedynie wstęp, zasygnalizowanie badań, które należałoby kontynuować i poszerzać o kolejne obszary.

BIBLIOGRAFIA

- BARTNICKA-DĄBKOWSKA B.: *Polskie ludowe nazwy grzybów*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1964.
- BOA E.: *Wild edible fungi a global overview of their use and importance to people*, Rome 2004.
- CHLEBICKI A.: *Zawiłości etymologiczne i znaczeniowe nazw „huba” i „hubka”*, „Wiadomości Botaniczne” 2010, nr 54(1/2).
- GUMIŃSKA B., WOJEWODA W.: *Grzyby i ich oznaczanie*, Warszawa 1985.
- KAMIŃSKI W.: *Atlas grzybów*, Bielsko-Biała 2014.
- KOPCZYŃSKI K., ŁAWRYNOWICZ M.: *Polskie regionalne nazwy grzybów*, [w:] *Monitoring grzybów*, red. M. Lisiewska, M. Ławrynowicz, Poznań–Łódź: Wyd. Polskie Towarzystwo Botaniczne 2000.
- KUŹMIUK J.: *Nazwy grzybów w języku potocznym okolic Bielska Podlaskiego*, „Białostoczczyzna” 16(1989), nr 4/4.
- KUŹMIUK J.: *Regionalne nazwy grzybów jadalnych między Biebrzą a Narwią na Białostoczczyźnie*, „Białostoczczyzna” 22(1991), nr 6/2.
- KUŹMIUK J.: *Etymologia nazw grzybów znanych na Białostoczczyźnie*, „Białostoczczyzna” 30(1993), nr 8/2.
- KUŹMIUK J.: *Nazwy niektórych grzybów w gwarach między Bugiem a Narwią*, [w:] *Badania dialektów i onomastyki na pograniczu polsko-wschodniostłowińskim*, Białystok 1995.
- REFEROWSKA-CHODAK E.: *Ludowe nazwy grzybów w Polsce*, „Studia i materiały CEPL w Rogowie” 3(2015), z. 44.

- SNOWARSKI M.: *Atlas grzybów*, Bielsko-Biała 2015.
- SOKÓŁ S.: *Atlas grzybów*, Ożarów Mazowiecki 2015.
- WOJEWODA W.: *Poradnik grzybiarza*, Warszawa 2012.
- ZARAWSKA P.: *Atlas grzybów*, Warszawa 2013.
- ДУДКА И., ВАССЕР С.П.: *Грибы. Справочник миколога и грибника*, Киев 1987.
- ЗЕРОВА М.Я., ВАССЕР С.П.: *Їстівні та отруйні гриби карпатських лісів*, Ужгород 1972.
- ЗЕРОВА М.Я., ЄЛІН Ю.Я., КОЗ'ЯКОВ С.М.: *Гриби: їстівні, умовно їстівні, неїстівні, отруйні*, Київ 1979.
- КУРЕННОВ И.: *Грибы. Полная иллюстрированная энциклопедия*, Москва 2014.
- КУРИЛЕНКО В.М.: *Гриби – губи: полісемія чи омонімія? (на матеріалі лексики польських говорів)*, „Записки з українського мовознавства” 2006, вип. 16.
- ЛАГУТИНА Т.: *Грибная энциклопедия*, Москва 2014.
- МАКАРОВА Н.Е.: *Грибы. Большая книга*, Минск 2005.
- НАУМЕНКО Н.: „*Розхрабрувався гриб у саду...*”: про один незвичайний рослинний образ української поезії, [w:] *Віршознавчий семінар: з нагоди 90-річчя від дня народження Ігоря Качуровського: зб. наук. пр.*, Київ 2009.
- ОМЕЛЬКОВЕЦЬ Р.: *Семантична трансформація як спосіб номінації мікооб'єктів у західно-польських говірках*, „Типологія та функції мовних одиниць” 2014, № 1.
- РОМАНОВА А., БУЛАТОВА А.: *Грибы. Иллюстрированное руководство по сбору, переработке, хранению*, Москва 2014.
- СИМОНЕНКО Л.О.: *Синонімічні назви грибів в українській мові*, „Рідне слово” 1973, вип. 7.
- СИМОНЕНКО Л.О.: *Як назвати гриби?*, „Рідне слово” 1974, вип. 9.
- СИМОНЕНКО Л.О.: *Формування української біологічної термінології*, Київ 1991.
- СУХОМЛИН М.М., ДЖАГАН В.В.: *Гриби України*, Київ 2013.
- ТКАЧУК М.: *Мікономінація в чорнобильських говірках (питання реконструкції ареалу)*, „Волинь – Житомирщина” 2010, № 22 (2).
- ФОТИНЮК Ф.: *Гриби*, Львів 1961.
- ЧЕРНИШ Т.О.: *Нариси зі слов'янської порівняльно-історичної лексикології та етимології*, Київ 2010.
- <http://www.bio-forum.pl/messages/33/8470.html>
- <http://www.jernejmarkelj.tk/kultura.html>
- <http://www.tygodnikprzeklad.pl/grzyb-sprawa-polska/>
- <http://www2.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=m0&ms=&ml=pl&mi=904&mx=0&mt=&my=9&ma=012015>
- http://www2.mz.gov.pl/wwwfiles/ma_struktura/docs/zal_1_grzyb_13112008.pdf
- <http://wyborcza.pl/magazyn/1,140258,16554584,Grzybnieci.html?disableRedirects=true>
- <https://web.archive.org/web/20090416234856/http://www.huh.harvard.edu/libraries/wasson.html>

OFICJALNE
UKRAIŃSKIE I POLSKIE NAZWY GRZYBÓW JADALNYCH
– KLASYFIKACJA ZNACZENIOWA

Streszczenie

Ani polscy, ani ukraińscy językoznawcy nie zajęli się do tej pory porównaniem słownictwa biologicznego w zakresie nauki o grzybach – mykologii. Proponowany artykuł jest próbą zapoczątkowania tego typu opracowań, a skupiono się w nim na zestawieniu wybranych nazw grzybów jadalnych, funkcjonujących w języku ukraińskim i polskim, ich cechach semantycznych. Istotnym elementem artykułu jest tabela zawierająca 79 nazw grzybów jadalnych (w językach łacińskim, ukraińskim i polskim), a także wstępna znaczeniowa klasyfikacja mykonimów. Liczba wyróżnionych kategorii jest dość bogata; ujęto tu cechy kolorystyczne grzybów, miejsce ich występowania, smak, podobieństwo do przedmiotów, współwystępowanie z innymi roślinami, cechy wyglądu itd.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ НАЗВАНИЯ
УКРАИНСКИХ И ПОЛЬСКИХ СЪЕДОБНЫХ ГРИБОВ
– СЕМАНТИЧЕСКАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ

Резюме

Ни польские, ни украинские лингвисты до сих пор не затрагивали вопрос о сравнении словарного запаса биологической науки – микологии. Настоящая статья представляет собой попытку инициировать такого рода исследования, причём внимание фокусируется на сопоставлении польских и украинских названий отдельных съедобных грибов, выбранных на основании их семантических признаков. Важным элементом данной статьи является таблица, содержащая имена 79 съедобных грибов (на латинском, украинском и польском языках), а также – предварительная семантическая классификация миконимов. Число рассматриваемых категорий достаточно большое – учитываются такие характеристики грибов, как: их цвет, среда обитания, вкус, сходство с предметами, сосуществование с другими растениями, внешний вид и так далее.

THE OFFICIAL NAMES OF UKRAINIAN AND POLISH EDIBLE MUSHROOMS
– SEMANTIC CLASSIFICATION

Summary

Nor Polish neither Ukrainian linguists have dealt with the comparison of biological vocabulary related to the study of mushrooms – mycology yet. The present article is an attempt at starting such studies and it focuses on the collection of selected names of edible mushrooms functioning in the Ukrainian and Polish languages with their semantic properties being the

starting point. What is an essential element of the paper is the table comprising 79 names of edible mushrooms (in Latin, Ukrainian and Polish) as well as a preliminary classification of myconyms. The number of the categories is significantly high and they include the colour features of mushrooms, the place of their existence, their taste, similarity to objects, co-existence with other plants, the properties of their look etc.

Słowa kluczowe: język ukraiński; terminologia botaniczna; nazwy grzybów jadalnych; klasyfikacja znaczeniowa; konfrontacja językowa.

Ключевые слова: украинский язык; ботаническая терминология; названия съедобных грибов; семантическая классификация; языковая конфронтация.

Key words: the Ukrainian language; botanical terminology; names of edible mushrooms; semantic classification; linguistic confrontation.